

ΛΟΓΟΣ ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ*
ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β΄

Σεβαστοὶ Πατέρες καὶ Ἀγαπητοὶ λοιποὶ Ἀδελφοί,

Πρῶτα ἀπ' ὅλα θὰ ἤθελα νὰ πῶ ἓνα μεγάλο εὐχαριστῶ γιὰ τὴν πρόσκληση καὶ τὴν εὐκαιρία συγχρόνως ποὺ μοῦ δίνεται σήμερα κοντά σας.

Θὰ ἤθελα –κάνω μιὰ παρένθεση– νὰ παρακολουθήσω ὅλες τὶς εἰσηγήσεις καὶ τὶς συζητήσεις, δυστυχῶς ὅμως τὸ πρόγραμμά μου, ποὺ ἔχει γίνεῖ ἀπὸ πολὺ καιρὸ, μοῦ λέει νὰ εἶμαι σὲ κάποιον ἄλλο χῶρο μετὰ ἀπὸ λίγο, θὰ ἐπιδιώξω ὅμως νὰ ἔχω τὶς εἰσηγήσεις ἢ ἂν προλάβω, μπορεῖ νὰ ἔρθω νὰ ἀκούσω κάποιες ἀπὸ αὐτὲς στὴ συνέχεια, ξαναγυρίζω λοιπὸν στὶς σκέψεις μου, πρὶν ἀνοίξω αὐτὴ τὴν παρένθεση.

Θεωρῶ ὅτι εἶναι εὐκαιρία αὐτὴ ἡ ἐκδήλωση, ὄχι μόνο γιὰ μένα, ὄχι μόνο γιὰ τὴν Ἐνορία, τοὺς Πατέρες μὲ τὴ στενότερη ἔννοια τῆς Ἐνορίας τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ἀλλὰ εἶναι γενικότερα ἓνα θέμα πολὺ σπουδαῖο, ποὺ συνέπεσε νὰ ἐξεταστεῖ αὐτὲς τὶς ἡμέρες καὶ νὰ εἶναι μέσα στὰ θέματα τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Εἶναι τὸ θέμα πολὺ οὐσιαστικό, εἶναι ἓνα θέμα ποὺ πρέπει νὰ μᾶς κάνει πολὺ προσεκτικούς καὶ κυρίως ὄχι βιαστικούς. Θὰ ἤθελα λοιπὸν νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ, νὰ σᾶς συγχαρῶ γιὰ τὴν προσπάθεια ἐκείνη ποὺ εἶναι ἓνα καλὸ ἄνοιγμα στοὺς διαλόγους καὶ στὶς συζητήσεις, ποὺ χρειάζεται αὐτὴ τὴν ὥρα ἡ Ἐκκλησία μας, ἡ δική μας Ἐκκλησία, ὅπως εἶπατε, καὶ νὰ εὐχηθῶ συνέχεια ὄχι μόνο σὲ ἐσᾶς ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες Ἐνορίες, ἀλλὰ ὅμως κάτω ἀπὸ μιὰ προϋπόθεση: ὅτι ὅλα πρέπει νὰ γίνονται κατὰ τάξην καὶ εὐσχημόνως, γιατί πολλές φορὲς ἡ ἀγωνία μας καὶ ὁ ἀγῶνας μας –ὅπως εἶπατε– ὅταν δὲν διαπνέονται ἀπ' τὸν σεβα-

* Ἀπομαγνητοφωνημένος.

σμὸ στὴν τάξη καὶ ἀκόμα στὰ σχήματα, τὰ ὁποῖα διαλέγουμε κι ἀκολουθοῦμε, μπορεῖ νὰ κάνουν κακό.

Θὰ ἤθελα νὰ μπῶ λίγο πιὸ βαθειὰ στὸ θέμα, γιατί δὲν ξέρω ἂν θὰ μοῦ δοθεῖ ἢ εὐκαιρία νὰ πῶ ἀπόψεις ἀργότερα. Εἶναι ἓνα θέμα πολὺ δυνατό, οὐσιαστικό, ἓνα πρόβλημα γιὰ τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὰ προβλήματα δὲν πρέπει νὰ τὰ ἀπωθοῦμε, πρέπει νὰ τὰ πλησιάζουμε, νὰ τὰ συζητοῦμε κι αὐτὸ ἐγινε προχθὲς στὴν Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδο. Κάποιος φωτισμένος Μητροπολίτης, ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς Ἀδελφούς, ἀπὸ ἀγωνία καὶ κινούμενος ἀπὸ ἐνδιαφέρον στὸ νὰ διαφωτίσει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸ ποίμνιόν του, ἔχει κάνει μιὰ προσπάθεια καὶ τὴν ἔχουμε παρακολουθήσει, μᾶς ἔχει προβληματίσει καὶ τὸ θεωρήσαμε ὑποχρέωσή μας νὰ τὸν καλέσουμε –ὄχι ὅπως γράφτηκε σὲ ἀπολογία– ἀλλὰ νὰ συζητήσουμε. Ἐγὼ θὰ σᾶς πῶ μόνο τὸ καταστάλαγμα αὐτῆς τῆς συζητήσεως: ὅτι ἐπαινοῦμε τοῦ καθενὸς τὴν προσπάθεια, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ τὰ ζωτικὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀρκοῦμεθα μόνο στὴν ἀγάπη, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν πρωτοβουλία καθενὸς χωριστά.

Ἐπάρχουν θέματα, τὰ ὁποῖα πρέπει καὶ νὰ τὰ συζητοῦμε καὶ νὰ ἀποφασίζουμε μαζί. Αὐτὴ ἦτανε καὶ ἡ κατάληξις τῆς συζητήσεως, ὅτι δηλαδὴ ἐμμένουμε στὴ γραμμὴ, στὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ δὲν παύουμε νὰ ἐνδιαφερόμαστε –ἔχουμε μπροστὰ μας ἓνα καυτὸ πρόβλημα– τουλάχιστον ἀπ’ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ζοῦν στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας –κι ἔτσι τὸ παρουσιάζουν οἱ περισσότεροι– γιατί ἐγὼ θυμᾶμαι τὴν γιαγιά μου, παραδείγματος χάρι, ποὺ δὲν ἔξερε γράμματα ἀλλὰ μᾶς προλάβαινε καὶ στὴν προσευχὴ καὶ στὴν παράκληση, στὴν παρακολούθησι τῆς Λειτουργίας καὶ ποτὲ δὲν εἶχε παραπονεθεῖ ὅτι δὲν καταλαβαίνει τὴ Λειτουργία καὶ ἐπομένως δὲν μετέχει στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβει τὸ νόημα τῶν λέξεων.

Ἦθελα νὰ πῶ λοιπὸν στὴ δική σας τὴν πρωτοβουλία καὶ στὴν προσπάθεια ὅτι πάντοτε θὰ πρέπει νὰ σκεπτόμαστε τὸν Λόγο τοῦ Κυρίου μας, ποὺ εἶπε ὅτι ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ἔχει τάλαντα, χαρίσματα καὶ πρέπει αὐτὰ τὰ τάλαντα, αὐτὰ τὰ χαρίσματα νὰ τὰ καλλιεργήσει, νὰ τὰ ἀυξήσει καὶ γιὰ τὸ καλὸ τὸ προσωπικὸ ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ καλὸ τῶν Ἀδελφῶν. Κι ἂς ἔλθουμε στὸν δικό μας τὸν χῶρο. Ἄλλος ἀπὸ ἐμᾶς ἔχει τὸ τάλαντο τῆς προσευχῆς –δὲν ἔχουμε ὅλοι τὸ ἴδιο τάλαντο– ἄλλος ἔχει τὸ τάλαντο τῆς ἐλεημοσύνης, ἄλλος ἔχει τὸ τάλαντο νὰ δίνει ζε-

στασιασά στους ανθρώπους και να τον πλησιάζουν, άλλος είναι ειδικός, θα έλεγα, στο να μιλάει με τους νέους και να τους προσελκύει, άλλος την ιεραποστολή, άλλος ψάλλει ώραϊα, άλλος λειτουργεί ώραϊα. Όλα αυτά είναι θαυμάσια μέσα στη ζωή της Έκκλησίας. Αν όμως το καθένα από αυτά το απομονώσουμε και το απολυτοποιήσουμε, δεν έχουμε το αποτέλεσμα ή, αν θέλετε, δεν έχουμε την αρμονία ή, ακόμα περισσότερο εκκλησιαστικά, δεν είναι ή ζωή μας εκκλησιαστικοποιημένη, δεν είναι Έκκλησία. Έχουμε την υποχρέωση αυτά τα τάλαντα που έχει ο καθένας από μᾶς, λίγα ή πολλά, να τα αυξήσουμε. Αλλά δεν είναι δικά μας και δεν πρέπει να ποῦμε ὅτι χωρίς αυτά τα τάλαντα δεν υπάρχει ζωή στην Έκκλησία, στην Ένορία, στην Ένοριακή κοινότητα. Έχουμε την υποχρέωση μέσα στην Έκκλησία αυτό το τάλαντο να το καταθέσουμε στην Άγια Τράπεζα. Να εκκλησιαστικοποιηθεί, να γίνει Έκκλησία και να μοιραστεί σε ὅλους, ὅπως μοιράζουμε το αντίδωρο στο τέλος της Θείας Λειτουργίας. Αυτό είναι μιὰ γενική τοποθέτηση, διότι δεν είναι μόνο το θέμα της ἐρμηνείας ή μεταφράσεων της Θείας Λειτουργίας ή τῶν ἄλλων κειμένων τῶν ἐκκλησιαστικῶν, γιατί πολλά ἀκούγονται αὐτὸν τὸν καιρό.

Δὲν εἶναι μόνο αὐτὸ τὸ θέμα. Εἶναι καὶ ἄλλα θέματα, τὰ ὁποῖα μερικοὶ ἀπὸ μᾶς τὰ παίρνουν προσωπικὰ στὴν πλάτη τους, τὰ ἀπολυτοποιοῦν καὶ τὰ παρουσιάζουν ὡς συνθήματα, γιὰ νὰ δημιουργοῦν ὀρισμένες κινήσεις, οἱ ὁποῖες πάντοτε δὲν εἶναι ἀγαθές. Τέτοια θέματα θὰ ὑπάρχουν πάντοτε.

Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ υπογραμμίσω καὶ νὰ συγχαρῶ στὴν προκειμένη περίπτωση, εἶναι αὐτὸ τὸ θέμα νὰ τὸ κουβεντιάσουμε. Τὸ ὁποῖο-δήποτε θέμα, νὰ τὸ δοῦμε καὶ ἀπὸ κοινοῦ ὄχι νὰ ἀνταλλάξουμε ἀπόψεις θεολογικὲς καὶ φιλοσοφικὲς ἀλλὰ νὰ δοῦμε τί εἶναι τὸ καλὸ τῆς Έκκλησίας.

Ἐπομένως, τὸ θέμα τὸ συγκεκριμένο, τὸ σημερινό, τῆς Ἡμερίδος αὐτῆς, εἶναι ἓνα θέμα ποὺ θὰ τὸ συζητήσουμε, θὰ τὸ συζητήσετε σὰν Ένορία τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ἀλλὰ νὰ εἴστε σίγουροι ὅτι θὰ ἔχει προεκτάσεις. Ἦδη τώρα ποὺ ἔφρευγα, ἐπειδὴ ἄκουσα μιὰ εἴδηση ὅτι θὰ μιλήσει ὁ Ἅγιος Δημητριάδος, κάθησα λιγάκι καὶ τὸν παρακολούθησα. Εἶδα μὲ τί ἐνδιαφέρον παρουσιάστηκε αὐτὸ τὸ δεκάλεπτο ἀλλὰ εἶδα καὶ πόσες παράμετροι ἀκούστηκαν. Ὁ καθένας ἔχει τὸν δικό του τὸν τρόπο. Δὲν κατάλαβε λέει κάποιος καλὰ τὸ “Χριστὸς Ἀνέστη”, διότι τὰ

μεγάφωνα ἦταν δυνατὰ ἔξω στὴν αὐλὴ ποὺ καθόταν καὶ δημιουργεῖ θέματα καὶ λέει νὰ βάλουμε μικρόφωνα καὶ μεγάφωνα. Ὅσα μικρόφωνα καὶ μεγάφωνα νὰ βάλουμε καὶ ὅσες φορὲς καὶ νὰ τὰ ἀκούσει κανεὶς, ἂν δὲν ἀναστηθεῖ μέσα ὁ Χριστός, δὲν πρόκειται νὰ ἀποδώσει. Θὰ ξανάρθει πάλι τοῦ χρόνου τὴν Μεγάλῃ Παρασκευῇ στὴν Ἐκκλησία καὶ θὰ θέλει τὰ μεγάφωνα αὐτὰ νὰ ἔχουν τακτοποιηθεῖ. Εἶναι κι αὐτὸ κάτι ποὺ πρέπει νὰ τὸ προσέχουμε ἀλλὰ τὸ οὐσιαστικὸ εἶναι ἐκεῖνο, ποιὰ εἶναι ἡ συμμετοχὴ μας· γιὰ αὐτὸ τὸ ἐρωτηματικὸ δίπολο, ποὺ ἔχετε, «μέθεξις ἢ νοησιαρχία», εἶναι πολὺ οὐσιαστικόν.

Δὲν θέλω νὰ σᾶς κουράσω περισσότερο. Λέω πιὸ πολλά, γιατί δὲν ξέρω, ἂν θὰ προλάβω νὰ ξανάρθω πάλι σήμερα. Θὰ ἤθελα λοιπὸν νὰ σᾶς συγχαρῶ, νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, νὰ εὐχηθῶ νὰ γίνονται τέτοιες προσπάθειες σὲ πολλοὺς χώρους μὲ τὴ συμμετοχὴ ὄχι μόνο τῶν ἐνοριτῶν ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἀνθρώπων, ποὺ ἔχουν ἐνδιαφέρον ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ τονίσω ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ προσπάθειες μέσα στὴν Ἐκκλησία πρέπει νὰ γίνονται κατὰ τάξιν καὶ εὐσηχημόνως καὶ ὄχι πρωτοβουλίες τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου. Πρωτοβουλίες ναί, ἀλλὰ ἡ συζήτησις, τὸ ἀνοιγμα πρὸς ὅλους τοὺς χώρους, γιὰ νὰ ἀκούγονται πολλὰς ἀπόψεις καὶ ἀπὸ τὸ ζύμωμα καὶ τὴν καλλιέργεια τῶν χαρισμάτων νὰ εἶναι καλύτερο τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἡ Ἐκκλησία μας –νὰ μιλήσω γιὰ τὴν δική μας Ἐκκλησία, τῆς Ἑλλάδος– ἔχει πάρα πολλὰ προβλήματα. Καὶ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ. Ἔχει πάρα πολλὰς δυσκολίες στὶς σχέσεις μὲ τοὺς ἄλλους θεσμοὺς σὲ αὐτὸν τὸν χώρο. Δὲν λύνονται, ξέρετε, οὔτε μὲ προσωπικὲς παρεμβάσεις –βοηθᾷ αὐτὸ τὸ πράγμα– οὔτε εἶναι θέμα συζητήσεων μερικῶν μὲ μερικούς, ἀλλὰ εἶναι θέμα συμμετοχῆς, ζωῆς τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Σᾶς εὐχομαι καλὴ δύναμη, καλὴ ἐπιτυχία καὶ θὰ ἐπιδιώξω, ἐὰν μπορέσω, γιατί ἔχουμε τὰ ἐγκαίνια ἐνὸς κέντρου σὲ μιὰ ἄλλη Ἐνορία, θὰ ἔρθω νὰ ἀκούσω ἢ νὰ σᾶς δῶ τὸ μεσημέρι. Εὐχαριστῶ πάρα πολὺ καὶ καλὴ ἐπιτυχία.